

**Quickscan Flora- en faunawet Veilingweg,
IJsselmuiden**

*Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden
in het kader van de Flora- en faunawet*

Colofon

Titel: **Quickscan Flora- en faunawet Veilingweg, IJsselmuiden**

Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet

Projectcode: 11-405

Status: Concept

Datum: 28 november 2011

Auteur: Ing. E. (Esther) Veldhoen

Veldonderzoek: Ing. M. (Marco) van der Sluis

Eindredactie: Ing. P.M. (Peter) van den Brandhof

Opdrachtgever: Gemeente Kampen

Contactpersoon: Dhr. W. (Warner) Poortman

EcoGroen Advies BV

Postbus 625
8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64

F: 038 423 64 65

I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2011)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Veldhoen, E. (2011). Quickscan Flora- en faunawet Veilingweg, IJsselmuiden; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet. Conceptrapport 11-405. EcoGroen Advies, Zwolle.

Inhoud

Samenvatting en conclusies

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling	1
1.2	Situatie en beoogde ontwikkelingen	1
1.3	Algemene opzet	2
2	Flora en fauna van het onderzoeksgebied	3
2.1	Methode	3
2.2	Flora	3
2.3	Zoogdieren	3
2.4	Broedvogels.....	4
2.5	Overige soorten.....	5
3	Geraadpleegde bronnen	7

Bijlagen:

- I Mogelijke varianten
- II Wettelijk kader
- III Inventarisatiekaart Zwanenbloem
- IV Inventarisatiekaart beschermde vissen

Samenvatting en conclusies

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van gemeente Kampen (contactpersoon dhr. W. Poortman) heeft EcoGroen Advies BV een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd in verband met de voorgenomen herinrichting van de Veilingweg te IJsselmuiden.

De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet. Het onderzoek is gebaseerd op een veldbezoek op 23 september 2011 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens.

Aangetroffen en te verwachten soorten

- In het onderzoeksgebied zijn, naast de laagbeschermde Zwanenbloem, geen beschermde of bedreigde plantensoorten aangetroffen of te verwachten;
- Vaste verblijfplaatsen en belangrijk foerageergebied van vleermuizen ontbreken in het plangebied;
- Naar verwachting maakt de sloot deel uit van een vlieg- en/of jachtroutes van Meervleermuis;
- Verspreid in het onderzoeksgebied zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde grondgebonden zoogdiersoorten te verwachten;
- De aanwezige beplanting vormen broedgebied voor algemeen voorkomende broedvogels;
- In de brede watergangen in het plangebied zijn de beschermde vissoorten Kleine modderkruiper en Bittervoorn aangetroffen;
- De aanwezige ruigte en strooisellaag vormen geschikt overwinteringsgebied voor de laag beschermde amfibieën. Zwaarder beschermde amfibieën zijn niet aangetroffen of te verwachten;
- Er zijn geen reptielen, ongewervelden en weekdieren aangetroffen en/of te verwachten. Geschikte biotopen voor deze soortgroepen ontbreken binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied.

Vrijstelling en mitigerende maatregelen

- Wanneer in het watermilieu van de bredere watergangen wordt gewerkt is het opstellen van een ecologisch werkprotocol en/of aanvragen van een ontheffing annex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk;
- Om schade aan vliegroutes van Meervleermuis te voorkomen dient extra verlichting van de brede watergang ten westen van de Veilingweg te worden voorkomen;
- Wanneer gewerkt wordt in het watermilieu van de brede watergangen in het plangebied zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk, zodat schade aan Kleine modderkruiper en Bittervoorn wordt voorkomen;
- Bij de beoogde plannen gaan mogelijk exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en laag beschermde kleine zoogdieren en amfibieën verloren. Voor de aanwezige of te verwachten tabel 1-soorten geldt in deze situatie echter automatisch vrijstelling van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bovendien worden de werkzaamheden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden;
- Voor alle vogels geldt dat werkzaamheden die in gebruik zijnde broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen altijd voorkomen dienen te worden. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Het ontzien van broedvogels is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor 15 maart en na 15 juli.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van gemeente Kampen (contactpersoon dhr. W. Poortman) heeft EcoGroen Advies BV een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd in verband met de voorgenomen herinrichting van de Veilingweg te IJsselmuiden.

De Flora- en faunawet verplicht vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten. In het voorliggende onderzoek vindt, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, een toetsing plaats aan de Flora- en faunawet. Een toelichting op deze wet- en regelgeving is gegeven in bijlage I.

Conform de vraagspecificatie beperkt voorliggend onderzoek tot de Flora- en faunawet, een toetsing aan de Natuurbeschermingswet en Nota Ruimte valt derhalve buiten de reikwijdte van voorliggend onderzoek.

1.2 Situatie en beoogde ontwikkelingen

Het plangebied is gelegen aan de oostelijke rand van IJsselmuiden en betreft de herinrichting van de Veilingweg (zie figuur 1). Het plangebied bestaat uit het huidige wegprofiel, aangrenzende sloten en beplanting. Ten behoeve van de herinrichting van de weg worden de bomen en beplanting mogelijk verwijderd, afhankelijk van de te kiezen variant. Mogelijk vinden er ook werkzaamheden plaats in het watermilieu.

Vooralsnog wordt gedacht aan twee varianten die zijn weergegeven in bijlage I:

Figuur 1: Ligging van de Veilingweg (binnen de gele belijning) te IJsselmuiden.

1.3 Algemene opzet

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op één locatiebezoek en bekende verspreidingsgegevens (zie Hoofdstuk 3 Geraadpleegde bronnen). Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en beperkingen met betrekking tot de beoogde ruimtelijke ingreep in het onderzoeksgebied, is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten in het gebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 2).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten en welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen eventueel nodig zijn om de functionaliteit van het leefgebied van beschermde soorten te garanderen.

2 Flora en fauna van het onderzoeksgebied

2.1 Methode

Het onderzoek is grotendeels gebaseerd op één veldbezoek, uitgevoerd op 23 september 2011. Tijdens dit bezoek is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet (FFW) en vooral aan juridisch zwaarder beschermde soorten (FFW tabel 2 en 3) en aan bedreigde (Rode Lijst) soorten. Voor zover mogelijk zijn alle soortgroepen geïnventariseerd.

In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie Hoofdstuk 3 Geraadpleegde bronnen) en expert judgement is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten.

2.2 Flora

In het plangebied zijn een aantal exemplaren van de laag beschermde (FFW tabel 1) soort Zwanenbloem aangetroffen (bijlage II). Voor tabel 1-soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, zodat het nemen van specifieke maatregelen niet nodig is. Indien eenvoudig te realiseren, is inpassingen van standplaatsen van Zwanenbloem echter aan te raden.

Tijdens het veldbezoek zijn geen andere beschermde soorten of soorten van de Rode Lijst aangetroffen. In het plangebied zijn onder andere de plantensoorten Straatgras, Grote brandnetel, Canadese fijnstraal, Kruidende boterbloem, Liesgras, Rietgras, Ridderzuring, Fluitekruid, Gewone paardenbloem, Glanshaver, Gewoon duizendblad, Gewoon varkensgras, Blauw glikkruid, Dagkoekoeksbloem, Kikkerbeet, Smalle waterpest en Echte valeriaan aangetroffen.

Gezien de aangetroffen soortensamenstelling en de terreingesteldheid wordt niet verwacht dat op de locatie beschermde of bedreigde flora voorkomt. Het nemen van vervolgstappen voor de soortgroep flora is in deze situatie niet aan de orde.

2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Door de afwezigheid van bebouwing worden geen verblijfplaatsen van bebouwing bewonende vleermuizen verwacht. Tevens zijn in de aanwezige bomen geen geschikte holten aangetroffen welke als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. Effecten op vaste verblijfplaatsen zijn zodoende niet aan de orde.

De aanwezige bomenlaan vormt een opgaande lijnvormige structuur die mogelijk deel uit maakt van een vlieg- en jachtroute. Voor soorten die opgaande structuren volgen (zoals Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger) zal het verdwijnen van deze bomenlaan geen effect hebben omdat een alternatieve vliegroute aanwezig is langs de achtertuinen en langs het water aan de westzijde. Voor een soort als Meervleermuis, die brede watergangen als vliegroute gebruikt, is het echter wel van belang dat de watergang ten westen van de Veilingweg niet extra wordt verlicht.

Indien men toch verlichting wil aanbrengen, is het van belang om de verlichting zodanig af te stellen dat alleen het wegoppervlak wordt verlicht. Een andere optie om lichtverstoring tegen te gaan is het gebruik van speciale armaturen of het gebruik van oranje-rode (amber¹) kleurige lampen.

¹ Uit recent onderzoek van de Zoogdierverseniging in samenwerking met Rijkswaterstaat is gebleken dat de

Er wordt geen essentieel foerageergebied verstoord of vernietigd, zodat het nemen van mitigerende maatregelen op dit punt niet nodig is.

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied en directe omgeving is een aantal vaste verblijfplaatsen van laag beschermde, kleine grondgebonden zoogdiersoorten te verwachten, namelijk Bosmuis, Rosse woelmuis, Huisspitsmuis en Egel. Vaste verblijfplaatsen of sporen die duiden op de aanwezigheid van zwaarder beschermde zoogdieren zijn niet aangetroffen in het plangebied en worden ook niet verwacht.

Door de beoogde plannen kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van enkele laag beschermde zoogdieren verloren gaan. Voor bovengenoemde laag beschermde kleine zoogdieren geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

Schade aan de algemene en laag beschermde zoogdieren kan - indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart tot augustus). De minst schadelijke periode is september tot november (mits vorstvrij).

2.4 Broedvogels

Aangezien dit onderzoek een quickscan betreft, is geen volledige broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van het uitgevoerde veldbezoek in combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement is echter wel een goede uitspraak te doen over de te verwachten soorten.

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Flora- en faunawet verstoord of verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn. Dit betreffen de broedvogels Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Tijdens het onderzoek is extra aandacht uitgegaan naar nesten van genoemde soorten. Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten zijn niet in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de plannen aangetroffen en worden ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen voor jaarrond beschermde vogels is niet aan de orde.

Overige soorten

Binnen het plangebied zijn de algemene broedvogelsoorten Waterhoen, Wilde eend, Meerkoet, Vink, Houtduif en Turkse Tortel aangetroffen of te verwachten.

Alle broedvogels zijn gedurende hun broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor verstoring tijdens de broedseizoen van een vogel wordt geen ontheffing verleend. Indien op een locatie geen broedende/nestelende vogels aanwezig zijn, mag het aanwezige geschikte broedbiotoop ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden.

Voor de meeste van de aanwezige soorten kan de periode tussen half maart en half juli

---

kleur amber voor een lichtgevoelige vleermuissoort als Meervleermuis (en hoogst waarschijnlijk ook Watervleermuis) het meest vleermuisvriendelijk kleurenspectrum is in vergelijking tot groen en wit licht.

worden aangehouden als broedseizoen. De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Zo kan een soort als Houtduif tot half november broedend worden aangetroffen.

2.5 Overige soorten

Vissen

Tijdens het veldonderzoek is relatief veel aandacht uitgegaan naar de eventuele aanwezigheid van beschermde vissoorten. In het plangebied zijn Kleine modderkruiper (tabel 2) en Bittervoorn (tabel 3) aangetroffen (bijlage III). Voor Grote modderkruiper, een soort die rond Kampen veelvuldig wordt aangetroffen, is geen geschikt leefgebied aanwezig. Deze soort is dan ook hooguit zwerfend te verwachten.

In het gebied is één soort van de Rode lijst aangetroffen, namelijk Vetje. Rode lijst soorten hebben geen wettelijke status en zijn als zodanig ook niet beschermd. Overige niet beschermde vissoorten die zijn aangetroffen of worden verwacht zijn Baars, Marm grondel, Tiendoornige stekelbaars en Zeelt.

Afhankelijk van de te kiezen variant zal er in meer of mindere mate in het watermilieu gewerkt worden. Effecten op de beschermde vissoorten kunnen worden voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Volgens alle varianten zal bijna de gehele sloot behouden blijven, waardoor het in deze situatie mogelijk is te werken volgens een ecologisch werkprotocol. In het onderstaande overzicht worden de maatregelen beschreven die dienen te worden genomen om schade aan vissen te voorkomen:

- Werkzaamheden binnen het leefgebied van Bittervoorn en Kleine modderkruiper worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van deze soorten van eind augustus tot en met maart, dus buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en de opgroeiperiode van visbroed;
- Werkzaamheden in het watermilieu worden uitgevoerd buiten vorstperiodes;
- Werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van iemand die aantoonbaar ter zake kundig is op het gebied van de aanwezige beschermde vissoorten.

Afhankelijk van de uiteindelijke ingrepen kunnen aanvullende maatregelen nodig zijn. Daarnaast kan zekerheidshalve een ontheffing van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. In dat geval zal de werkwijze worden beoordeeld door DLG en wordt naar verwachting een 'positieve afwijzing' van de ontheffingaanvraag afgegeven. De risico's op handhaving in een latere fase van het project kunnen hierdoor worden beperkt.

Amfibieën

Binnen het plangebied zijn de algemeen voorkomende en laagbeschermd amfibiesoorten Meerkikker, Bastaardkikker, Bruine kikker, Kleine watersalamander en Gewone pad te verwachten. Zo kunnen genoemde soorten in de watergang ten oosten van de weg voortplantend worden aangetroffen en is in de ruigte en strooisellaag in de aanwezige groenstructuren overwintering te verwachten. Geschikte voortplantingswateren voor strikt beschermde amfibieën ontbreken binnen het plangebied en directe omgeving. Wel is in de ruimere omgeving de zeer mobiele Rugstreeppad bekend. Aangezien in de omgeving meer voor de hand liggende overwinteringslocaties aanwezig zijn (erven van boerderijen, kassen, zand- en steenhopen etc.), is overwintering in het plangebied niet aannemelijk. Ook overwintering van overige zwaarder beschermde soorten is niet te verwachten.

Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet voor laag beschermde amfibieënsoorten. Het nemen van vervolgstappen voor de soortgroep amfibieën in deze situatie zodoende niet aan de orde. Effecten op overwinterende amfibieën kunnen - mits de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door de werkzaamheden uit te voeren buiten de overwinteringsperiode van amfibieën die globaal loopt van november

t/m maart.

Reptielen

Er zijn geen reptielen aangetroffen in het plangebied. Gezien de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens zijn deze ook niet te verwachten (RAVON).

Ongewervelden en weekdieren

In het plangebied zijn geen beschermde of bedreigde ongewervelden en weekdieren aangetroffen. Deze worden wegens het ontbreken van geschikt biotoop ook niet verwacht binnen het plangebied.

3 Geraadpleegde bronnen

- Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dienst Regelingen (2009a). Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Dienst Regelingen (2009b). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Twisk P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker (2010) Veldgids Europese zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.
- RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (www.ravon.nl).
- Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

BIJLAGE I - MOGELIJKE VARIANTEN

VARIANT 1

VARIANT 2

BIJLAGE II - WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) of, in geval van beheer en schadebestrijding, van gedeputeerde staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

- 1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
- 5) Een aantal ongewervelden (o.a. *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing

Door uitspraken van de Raad van State in het voorjaar van 2009 is de beoordeling aangepast bij ontheffingsaanvragen voor ruimtelijke ingrepen. Sinds 26 augustus van dat jaar werken we daardoor volgens een nieuw stroomschema (zie volgende pagina). Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren en zijn beschermde soorten aanwezig, dan zijn er vaak twee opties:

- 1) Voorkom overtreding van de Flora- en faunawet. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort. Het betreft de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld nesten, migratieroutes en foerageergebied. Als u deze veilig stelt door vooraf mitigerende maatregelen te treffen, heeft u mogelijk geen ontheffing meer nodig. Om zeker te zijn dat uw maatregelen voldoende zijn, kunt u ze vóóraf laten beoordelen door Dienst Regelingen. Als deze voldoende zijn krijgt u een beschikking met daarin de goedkeuring van uw maatregelen. De goedkeuring krijgt u in de vorm van een afwijzing van uw ontheffingsaanvraag. U heeft namelijk geen ontheffing nodig doordat u met uw maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet voorkomt.

2) Kan de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort niet worden gegarandeerd door mitigerende maatregelen? Dan dient u een reguliere ontheffingsaanvraag in waarbij de onderstaande vragen gesteld worden:

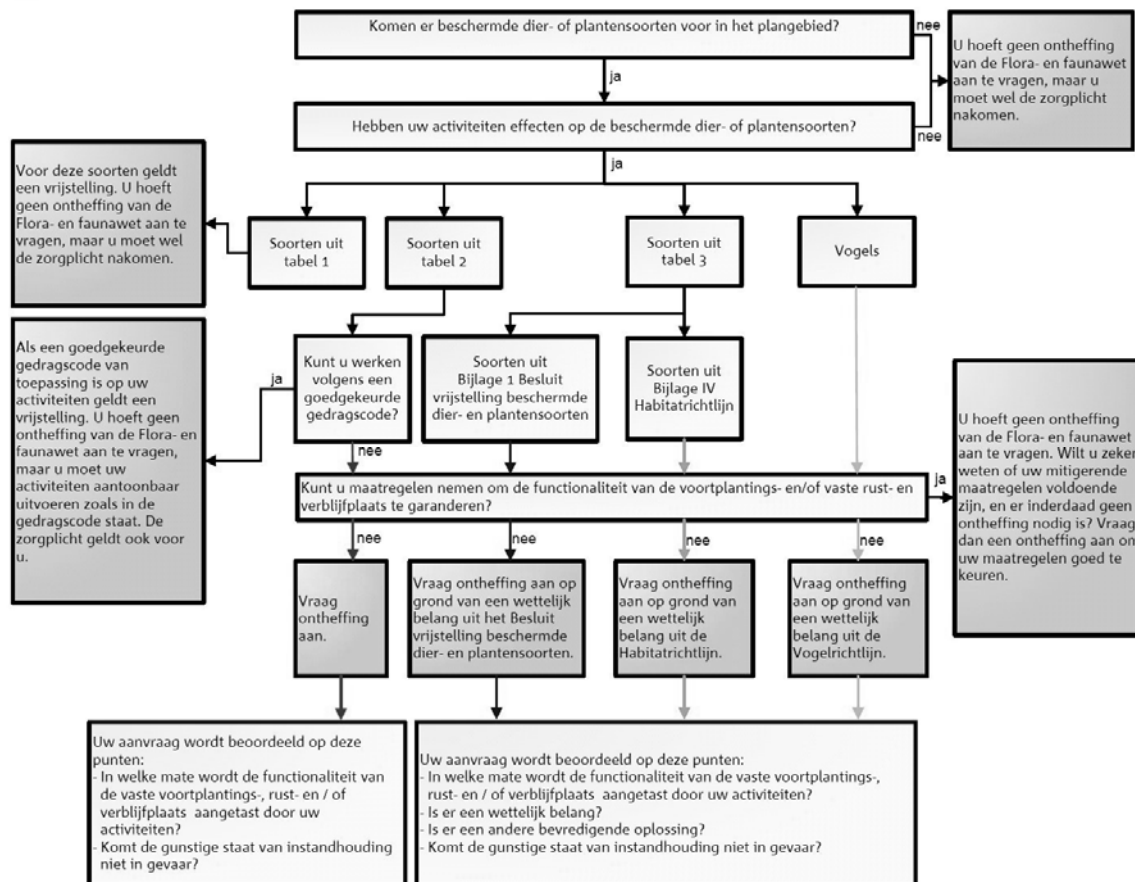
- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Beoordeling Dienst Regelingen

Dienst Regelingen beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. In de praktijk zijn de mogelijkheden voor het verkrijgen van een ontheffing voor die soorten dan ook zeer beperkt, met name voor vogels².

Toetsingsschema Flora- en faunawet (Bron: Dienst Regelingen 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet).

² In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd;

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de Minister van LNV ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd³. Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

In deze samenvatting zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten kunt u terecht op www.minlnv.nl 'Onderwerpen Natuur'. U kunt daar ook verleende ontheffingen inzien.

---

³ Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

BIJLAGE III - INVENTARISATIEKAART ZWANENBLOEM

